

به یک سند اولیه از تحول رسیده شد. کلید واژه‌های مهمی از بحث تحول برای اولین بار مطرح شد. از جمله این واژه‌ها بحث حسابرسی فرهنگی بود که در این سند تحول مطرح گردید. بحث هوشمندی و موارد دیگری نیز مطرح شد تا به نوعی ستاد در گام دوم انقلاب بتواند شورای عالی انقلاب فرهنگی را با تفسیر اساسی روبه‌رو کرده و تحول در سیستم عامل آن، مساله‌محورتر و اثر بخش‌تر نسبت به مسائل ایفای وظیفه کند.

شورای عالی انقلاب فرهنگی تا چه میزان به سمت تحقق حکم رهبری حرکت کرده است؟

فرآیند تحول و آنچه که باید به تحول در ساختارها و افراد و به‌ویژه در دبیرخانه منجر شود هنوز در اواسط راه است. اگر آنچه که در گفت‌وگوی نخبگانی اتفاق افتاد و نگارشی که در قالب سند تحول رقم خورده مایه‌آزای ساختاری خود را به‌خوبی در دبیرخانه طی کند امیدواریم که اثربخشی، بهره‌وری و کارایی شورای عالی انقلاب فرهنگی بتواند بیشتر از دوره قبل رقم بخورد.

در صحبت‌های خود از حسابرسی فرهنگی صحبت کردید. درباره حسابرسی فرهنگی توضیح دهید چقدر می‌تواند در تغییر وضعیت فعلی اثرگذار باشد؟ مفهوم و اصطلاح حسابرسی فرهنگی در کشور ما متاسفانه ناظر بر فعالیت‌های شرکتی، آن هم محدود به مسائل مالی شکل گرفته است. به عبارت بهتر وقتی در کشور صحبت از حسابرسی می‌شود بیشتر حسابرسی مالی است و بیشتر به نهادهای شرکتی و شرکت‌های تجاری محدود شده است. درحالی‌که در دنیا حسابرسی‌های متعددی به غیر از حسابرسی مالی داریم که به نهادهای غیرشرکتی اطلاق می‌شود. مانند حسابرسی اجتماعی. در سند تحول نیز کلمه و اصطلاحی با عنوان حسابرسی فرهنگی مطرح شد که در بسیاری از متون علمی و همچنین سازوکارهای به‌روز دنیا اصطلاح رایجی است. وقتی صحبت از حسابرسی فرهنگی می‌کنیم در واقع یک نوع ارزیابی ۳۶۰ درجه هم به لحاظ حسابرسی‌ها اتفاق می‌افتد. منظور این است که اثربخشی سیاست‌ها و به هدف نشستن اقدامات و همین‌طور حسابرسی به رعایت قوانین و مقررات و قواعدی است که شورای عالی انقلاب فرهنگی در عرصه دانش و فرهنگ وضع کرده است. همچنین اثربخشی مالی یعنی حسابرسی در عرصه فرهنگ و اقتصاد فرهنگ مورد توجه قرار می‌گیرد. این حسابرسی‌های سه‌گانه یعنی حسابرسی عملیاتی، حسابرسی رعایت و حسابرسی مالی در اقتصاد فرهنگ منجر می‌شود که درجه اطمینان وصول به نتایج و تحقق غایاتی که در سیاست‌های کلی مد نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی بوده است بیش از پیش محقق شود. این ارزیابی کمک می‌کند به آسیب‌شناسی مسیر و همچنین کاهش فاصله و شکاف بین آنچه که سیاستگذار کلان می‌خواهد و آنچه که در عمل تحقق پیدا می‌کند.

یکی از بسترهای تحقق اقتصاد مقاومتی، نهادینه کردن فرهنگ این حوزه است. شورا در حوزه فرهنگ اقتصاد تا چه میزان اثرگذار بوده است؟ در دوره قبل یکی از کمبودهایی که در شورای عالی انقلاب فرهنگی متصور بوده توجه شورا به فرهنگ‌های مضاف است. یعنی فرهنگ اقتصادی، فرهنگ اجتماعی، فرهنگ سیاسی، فرهنگ حقوقی، فرهنگ مرادوات بین‌المللی، فرهنگ تعاملات و... که ما اصطلاحاً به آن فرهنگ‌های مضاف می‌گوییم. در دوره جدید این توجه بیشتر شده و مخصوصاً امروزه شورا در قالب مباحث حوزه سبک زندگی، به سبک زندگی در عرصه‌های مختلف از جمله عرصه اقتصادی و مالی توجه اولیه‌ای را آغاز کرده و در این زمینه تحقیقاتی در حوزه دانشگاه اتفاق افتاده که شورا از آن بهره‌مند است. در همکاری با رسانه‌ها و اهالی فرهنگ عمومی و همین‌طور آموزش و پرورش در پی این هستیم که فرهنگ اقتصادی و فرهنگ مالی و همچنین مباحث مربوط به حوزه کارآفرینی و اشتغال را در سطح کشور متفاوت از قبل دنبال کنیم. این نقد بر عملکرد شورا در قبل وارد بوده و در عملکرد آتی شورا این نقیصه نیز برطرف می‌شود.

اعضای شورا باید مستحضر به پشتیبانی فکری نخبگان باشند

سخن پایانی شما را می‌شنویم.

شورای عالی انقلاب فرهنگی یک سهمی دارد که مجموعه‌ای از نخبگان، فعالان و مسئولان در آن قرار گرفته‌اند. اما واقعیت این است که تک تک اعضای شورای انقلاب فرهنگی باید آگاه به پشتیبانی فکری نخبگان بوده و این مهم مشارکت جدی نخبگان در عرصه‌های مختلف و فعالان میدانی عرصه فرهنگ و علم را می‌طلبد تا شورا به‌عنوان یک سرمایه‌گذار باشد و بتواند در مقام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و هم در مقام اجرا مشارکت جدی نخبگان را داشته باشد.

اسلامی باشد و همچنین نسبت به تحولات پیش‌رو و آینده، شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌تواند محل نقد نخبگان و مطالبه نخبگان نیز باشد.

شورا در طول دهه‌های گذشته، دستاوردهای مهمی داشته است. شما مهم‌ترین دستاورد شورا را چه می‌دانید؟

معرفی و به نوعی تاسیس بازیگران و کنشگران مختلف عرصه علم و فرهنگ، طراحی نهادها و قواعد کلان حوزه علم و فرهنگ، معرفی و بازمهندسی فرآیندهای متعدد در عرصه فرهنگ و همچنین تدوین سیاست‌های راهبردی کلان نظام در این زمینه از اقدامات شورای عالی انقلاب فرهنگی است. طبیعتاً سیاست‌ها از مقام تدوین تا اجرا، فاصله‌ای را به خود اختصاص می‌دهد و چه‌بسا بازیگران و کنشگران میدانی باید سیاست‌های کلان را اجرا کنند اما وقتی صحبت از طراحی سیاست می‌شود و وقتی ارزیابی ما محدود و متمرکز بر خود سیاست‌هایی که طراحی و ابلاغ شده شود، نقش شورای عالی فرهنگی یک نقش مقبول و کم‌بدیلی است.

شورا مخاطب مطالبه مقام معظم رهبری

در بازسازی انقلابی ساختارهای فرهنگی است

مقام معظم رهبری از لزوم بازسازی انقلابی ساختارهای فرهنگی صحبت کردند. فکر می‌کنید شورا تا چه میزان می‌تواند در این زمینه ورود کند؟ اساساً شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌عنوان یک نهاد بالادستی حوزه علم و فرهنگ هم مخاطب این دست‌ور و مطالبه مقام معظم رهبری است و هم در این زمینه نقش راهبری خود را ایفا می‌کند.

نخوه ورد شورا برای اجرای این مطالبه مقام معظم رهبری چگونه باید باشد؟ همان‌طور که گفتیم نهاد مجری از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجموعه‌های همکار و مشاور تعیین شده است و فاز مطالعاتی، شناختی و آسیب‌شناسی و همچنین جمع‌آوری نظرات نخبگان را پیش می‌برند. اخیراً نیز همایشی در این زمینه برگزار و مطالب از سوی نخبگان مختلف مورد بررسی بیشتر قرار گرفت. شورای عالی انقلاب فرهنگی طبیعتاً این مسیر را راهبری می‌کند.

همراهی بین دستگاه‌ها و شورا را چطور ارزیابی می‌کنید؟

این همراهی در ادوار مختلف سیاسی کشور و دولت‌های مختلف متفاوت بوده است. همچنین بین افشار مختلف فرهنگی، هنری و رسانه‌ای علمی و فناوری این همراهی مختلف و متفاوت از هم است و نمی‌توان درباره همه با یک میانگین و برآیند صحبت کرد اما در برخی از دولت‌ها، همکاری کم بوده است. شورای عالی انقلاب فرهنگی یک نهاد ستادی محسوب می‌شود و طبیعتاً اجرای آنچه که به‌عنوان جمع‌بندی و برآیند نظرات نخبگانی در سطح کلان کشور در شورای عالی انقلاب فرهنگی مسجل و تصویب می‌شود در سطح، برای اجرا قرار داده شده و قرار است که تحقیق خارجی پیدا کند. در برخی از دولت‌ها این نهادها سطح، مانند دستگاه‌های اجرایی، وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مجموعه‌های مختلفی که مکلف به اجرا می‌شوند گاهی وقت‌ها خوب عمل کرده و در برخی از موارد نیز عملکرد خوبی را از خود نشان داده‌اند ولی دولت به دولت و بخش به بخش فرق می‌کند.

دبیرخانه به روی نخبگان و گردش نظرات نخبگان باز شود

اگر بخواهیم این همراهی بیشتر شود باید چه کاری انجام داد؟

مهم‌تر از همراهی دستگاه‌ها و شورا، همراهی نخبگان با شورای عالی انقلاب فرهنگی است. طبیعتاً این شورا یک جلسه است اما اعضای آن امتدادی دارند در دستگاه‌های مختلف فرهنگی و اعضای حقیقی در دبیرخانه. و امیدوارم در دوره جدید، دبیرخانه به روی نخبگان و گردش نظرات نخبگان باز شود تا شورای عالی انقلاب فرهنگی بتواند برآیندگیری بهتری از نخبگان جامعه در عرصه علم و فرهنگ داشته باشد و از نظرات آنها برخوردار شود.

سال گذشته مقام معظم رهبری حکمی را برای اعضای جدید شورا دادند که در این حکم ۱۳ مورد را خطاب به اعضای جدید ذکر کردند. اصلی‌ترین نکات رهبری در حکم اخیرشان را چه می‌دانید؟

اصل قضیه گفتمان تحول است. مقام معظم رهبری با این پیوست حکم، گفتمان تحول را در شورای عالی انقلاب فرهنگی و دبیرخانه مطرح کردند. نکته جالب و مهم این بود که تمام ارکان مساله از اعضا، ساختارها، فرآیندها و سازوکارها و همچنین دبیرخانه مشمول این تحول شد. یعنی هیچ عرصه‌ای خالی از تحول شناخته نشد. مقام معظم رهبری یک تحول همه‌جانبه و ۳۶۰ درجه را کلید زدند. گفت‌وگوهای فراوانی برای اجرای امر رهبری اتفاق افتاد و